

**Cyfarfod o Gyngor Cymuned Aberffraw yn Ystafell JOW, Neuadd Bentref Aberffraw,
7yh, Dydd Mercher 21 Mai 2025**

1	<p>Croeso:</p> <p>Clerc:</p> <p>Ymddiheuriadau:</p>	<p>Bryan Owen (Cadeirydd), Glenys Stallwood, Barry Owen, Vaughan Pritchard, Chris Topps, Douglas Fowlie, Alan Rees, Ellie Smith, Cyngorydd Arfon Wyn, Cyngorydd John Ifan Jones</p> <p>Elen Jones</p> <p>Rachel Jones, Richard Owen, Oliver Fowlie, Elwyn Evans</p>
2	Datgan Diddordeb	<p>DF wedi datgan diddordeb yn y Clwb Peldroed a Gorsaf Dren.</p> <p>BO wedi datgan diddordeb yn y Clwb Peldroed.</p>
3	Cytuno ar gofnodion 16 Ebrill 2025.	Cytunwyd bod y cofnodion yn gywir, CT yn cynnig, GS yn eilio.
4	Materion yn codi or cofnodion	
4.1	Maes Chwarae	<p>Nododd y Cyngorydd AW ei fod wedi bod mewn cysylltiad â'r adran Ystadau, ac mae'r adran ar hyn o bryd yn ymchwilio i'r ffens o amgylch y maes chwarae. Nododd y Clerc hefyd ei bod wedi anfon e-bost at yr adran Briffyrdd yn dilyn y cyfarfod diwethaf, ac wedi derbyn ymateb eu bod yn edrych i mewn i'r mater.</p>
4.2	Murlun	<p>Mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi cytuno i osod y mural ar y wal gerrig wrth ymyl 15 Stryd Llewelyn, ac mae'r cyngor wedi cytuno ar gontract, a bydd y cadeirydd yn ei lofnodi ar ddiwedd y cyfarfod.</p>
4.3	Ffordd yn arwain tuag at Fferm Bwlan /Llyn Coron	<p>Mae'r Clerc a Cyng Joh Ifan Jones wedi derbyn ymateb gan yr adran Briffyrdd. Y sefyllfa bresennol yw ein bod yn disgwyl ymateb gan ein peiriannydd strwythurol ynghylch cryfder y lôn a'r cyfyngiadau pwysau mwyaf addas i'w diogelu hyd nes y bydd y gwaith cynnal a chadw wedi'i gwblhau. Bydd Cyngor Sir Ynys Môn yn parhau i ddiweddarau'r cyngor cymuned unwaith y byddant wedi cael cyngor pellach.</p>
4.4	Bridge - Cadw	<p>Rhoddodd y Cyngorydd John Ifan Jones ddiweddariad, gan gadarnhau gan Gyngor Sir Ynys Môn fod Cadarn wedi cwblhau archwiliad sylfaenol o'r bont ar 23 Ebrill 2024. Ni nodwyd unrhyw beryglon. Nodwyd rhai materion, megis colled morthwyl/cymalau a gwisgo ar wyneb y ffordd; fodd bynnag, cofnodwyd bod cyflwr cyffredinol y bont yn "Dda," gyda chadarnhad nad oedd angen unrhyw weithredu brys. Gofynnodd y Cyngorydd John Ifan Jones i'r cyngor a oedd unrhyw bryderon penodol yr oeddent am eu rhannu gyda'r Cyngor Sir? Nododd y Cyngorydd DF fod angen clirio'r chwyn ar hyd ochr y bont.</p>

4.5	Neuadd y Pentref	<p>Bydd Cyfarfod Cyffredinol Blynnyddol Neuadd y Pentref yn cael ei gynnal yr wythnos nesaf ar ddydd Mercher, 28 Mai 2025, am 7:00yh yn y neuadd. Mae posteri wedi'u rhannu ar y cyfryngau cymdeithasol, a bydd cynghorwyr cymunedol yn dosbarthu posteri i bob cartref.</p> <p>Pwysleisiodd y Cadeirydd fod y neuadd mewn perygl difrifol o gau os na chaiff pwyllgor newydd ar gyfer neuadd y pentref ei ffurfio. Mae gwirfoddolwyr yn hanfodol i sicrhau bod y neuadd yn gallu parhau i weithredu.</p> <p>Cadarnhaodd ES ei bod wedi cymryd cyfrifoldeb am archebion y neuadd ac mae ganddi allwedd i'r hysbysfwrdd y tu allan i neuadd y pentref.</p> <p>Mae'r Clerc wedi derbyn dyfynbris o £350 ynghyd â TAW gan Mon Fire Management ar gyfer asesiad risg tân yn y neuadd. Cytunodd pawb bod hyn yn flaenoriaeth, a bod y Clerc i fynd yn ei blaen a gwneud yr archeb gan nad oes Pwyllgor Neuadd ar hyn o bryd.</p>
4.6	Llwybyr Troed wrth Bragdy	Mae'r Cynghorydd John Ifan Jones wedi cysylltu â swyddogion Cyngor Sir Ynys Môn, ac maent ar hyn o bryd yn edrych i mewn i'r sefyllfa.
4.7	Stryd y Capel	Dim diweddariad.
4.8	Problemau Parcio Bro Brannwen	Mae'r Cynghorydd John Ifan Jones wedi bod mewn cysylltiad ag Alun Roberts o Gyngor Sir Ynys Môn ynghylch mater parcio lleol. Mae wedi datrys pryder a godwyd gan un o'r trigolion nad oedd yn gallu parcio y tu allan i'w chartref drwy drefnu i ffurflen gais ar gyfer bae parcio anabl gael ei chwblhau, os yw'r trigolyn yn gymwys.
4.9	Gorsaf Atgyweirio Beiciau	Mae'r Cynghorydd John Ifan Jones wedi cysylltu â swyddogion Cyngor Sir Ynys Môn ond nid yw wedi derbyn ymateb eto. Bydd yn dilyn i fyny ac yn darparu diweddariad yn y man.
4.10	Mynwent	Nododd GS fod hi a'i ffrind yn mynd i gatalogio'r fynwent newydd.
4:12	Tir	<p>Mae'r Clerc wedi cyfarfod ag OF i gadarnhau'r rhestr o denantiaid presennol. Mae cynllun a thaflen waith gyfatebol hefyd wedi'u derbyn gan gyn-gynghorydd Mr Griffiths, gyda diolchiadau wedi'u mynegi am ddarparu'r wybodaeth hon.</p> <p>Mae cyfanswm o 52 anfoneb wedi'u paratoi o'r newydd — 26 ar gyfer rhent cae sy'n ddyledus ym mis Tachwedd 2024 ac 26 ar gyfer mis Mai 2025. Mae'r holl anfonebau i'w hanfon allan erbyn diwedd yr wythnos.</p>
4:13	Gwch Coffa	Nododd AR fod angen slabiau neu gerrig o dan y cwch er mwyn sicrhau ei fod yn ddiogel. Bydd ES yn gweithio ar y cwch coffa ynghyd â thrigolion Aberffraw.
4.15	Condition of Road - Glan Y Mor	Adroddodd y Cynghorydd John Ifan Jones nad oes unrhyw gyllid ar gael ar hyn o bryd i ailwynebu'r ffordd.

4.15	Gorsaf Dren Bodorgan	<p>Nododd y Cynghorydd John Ifan Jones ei fod wedi derbyn e-bost gan Llinos Medi AS gydag ymateb gan Network Rail. Er eu bod wedi darparu'r datganiad canlynol, mae Llinos Medi hefyd wedi cyflwyno ymateb pellach:</p> <p>“Gallaf gadarnhau nad oes unrhyw gynlluniau ar hyn o bryd gan Trafnidiaeth Cymru i osod 'Harrington Hump' ym Modorgan. Mae hyn oherwydd bod uchder/pellter y cam rhwng y trên a'r platfform o fewn y canllawiau a osodwyd gan yr Adran Drafnidiaeth (DfT) a'r Swyddfa Reilffyrdd a Ffyrdd (ORR).</p> <p>Mae gorsafoedd eraill ar draws Cymru a'r Gororau yn cael eu blaenoriaethu ar hyn o bryd oherwydd materion mwy difrifol ynglŷn ag uchder/pellter.”</p> <p>Nododd y Cynghorydd John Ifan Jones nad yw'r Cynghorydd Llinos Medi yn fodlon â'r ymateb, a bydd hi'n ysgrifennu at yr Adran Drafnidiaeth yn San Steffan i fynegi ei siom a'i phryder bod gorsafoedd gwledig yn cael eu hanwybyddu. Fel y gwyddoch, mae cludiant cyhoeddus mewn ardaloedd gwledig yn heriol, ac mae angen buddsoddiad mewn seilwaith er mwyn darparu gwasanaeth dibynadwy i deithwyr. Felly, bydd hi'n gofyn iddynt ymyrryd a gweithio gyda Network Rail i fuddsoddi yng ngorsaf Bodorgan.</p>
5.0	Gohebiaeth Cyngor Sir Ynys Môn – Cynllunio	
5.1	Ymgynghoriad Cynllunio – Angorfa, 14 Ystad y Fron, Aberffraw	Dim gwrthwynebiad.
6.0	Gohebiaeth Arall	
6.1	Arwydd Aberffraw	<p>Rhoddodd ES ddiweddariad, gan nodi bod Alan wedi cael ei ddilyn i fyny ynghylch arwydd Aberffraw. Mae seiri coed wedi ymweld â'r safle ac wedi argymhell y bydd angen arwydd newydd cyn bo hir. Bydd ES yn cael dyfynbrisiau gan seiri coed lleol ac yn rhoi gwybod yn ôl yn y cyfarfod nesaf.</p> <p>Ychwanegodd DF fod nifer o seiri coed o fewn y pentref a mynegodd ei ddymuniaid i'r gwaith gael ei gynnal i breswlydd o Aberffraw.</p>
6.2	Diffibriliwr	Adroddodd y Clerc fod diffibriliwr dros dro wedi'i ddarparu'n hael i'w ddefnyddio tra bod cyllid yn cael ei geisio i brynu un newydd. Mae'r diffibriliwr bellach ar gael ac yn debygol o aros ar gael am y 3 i 4 mis nesaf.

6.3	Toiledau Cyhoeddus	<p>Adroddodd y Clerc ei bod wedi derbyn dwy gŵyn ynghylch y toiledau cyhoeddus sydd allan o ddefnydd. Mae ymwelwyr yn aml yn dilyn yr arwyddion o amgylch y pentref, gan ddisgwyl dod o hyd i gyfleusterau hygyrch yn neuadd y pentref. Fodd bynnag, ar ôl dod o hyd i'r drws gwyrdd cywir, maent yn gweld bod y toiledau wedi'u cloi ac nad ydynt ar gael.</p> <p>Codwyd cwestiwn ynghylch a ddylid dileu'r arwyddion i osgoi dryswch. Gofynnwyd hefyd am eglurhad ynglŷn â'r rheswm pam fod y toiledau wedi'u cloi ac a fu unrhyw benderfyniadau blaenorol am eu cau.</p>
-----	--------------------	---

		<p>Bydd VP yn asesu pa waith sydd ei angen i ailagor y toiledau. Yn y cyfamser, cytunodd y cynghorwyr i gadw'r arwyddion presennol ond ychwanegu hysbysiad "Allan o Wasanaeth" ar ddrws y toiled. Bydd y Clerc yn paratoi ac yn arddangos yr arwydd hwn nes derbynnir adborth gan VP ynglŷn â'r gwaith angenrheidiol.</p> <p>Cytunwyd y byddai'r Cyngor Cymuned yn asesu'r atgyweiriadau angenrheidiol oherwydd fandaliaeth. Os bydd arian ar gael, mae'r Cyngor yn bwriadu gwneud y gwaith atgyweirio yn y dyfodol agos. Fodd bynnag, penderfynodd y Cyngor hefyd, os bydd rhagor o fandaliaeth yn digwydd, y caiff y toiledau cyhoeddus eu cau</p>
7.0	Materion Cyllidol	
7.2	Diweddariad - Cyllid	<p>Derbyniodd y Clerc liniadur gan y teulu; fodd bynnag, HP oedd y brand ac nid oedd unrhyw ddogfennau na ffeiliau arno. O ganlyniad, nid oes gan y Clerc fynediad at unrhyw ddogfennau electronig nac unrhyw daenlenni ariannol o'r blynyddoedd blaenorol. Felly, mae'r Clerc ar hyn o bryd yn y broses o greu'r dogfennau a'r polisïau angenrheidiol ar gyfer y flwyddyn gyfredol.</p> <p>Rhoddodd y Clerc/Swyddog Ariannol (RFO) ddiweddariad i'r cyngor ynghylch y Symudiadau Ariannol. (Gweler isod.) Nododd y Clerc hefyd nad yw wedi cael ei thalu ers Rhagfyr 2024; felly bydd angen diweddarau ei chyflog dros y pythefnos nesaf.</p> <p>Argymhelliad gan y Clerc/Swyddog Ariannol: Dylid osgoi unrhyw wariant ychwanegol gweddill y flwyddyn ac adolygu'r gyllideb yn fanwl ar gyfer 26/27.</p>

8.0	Diweddariad Cynghorwyr Sir	<p>Hysbysodd y Cynghorydd John Ifan Jones y cyngor y bydd ffilmio ar gyfer <i>House of the Dragon</i> yn parhau yr haf hwn ym Mhalas Newydd. Pwysleisiodd bwysigrwydd annog mwy o waith ffilmio yn ardal Aberffraw, gan nodi'r cyfraniadau ariannol sylweddol a wneir gan gwmnïau cynhyrchu. Mynegodd ei fwriad i wthio am gyfleoedd pellach i ffilmio o fewn y pentref fel y gall cymuned Aberffraw elwa, yn enwedig o ystyried yr angen cyfredol am amrywiaeth o welliannau ar draws yr ardal.</p> <p>Mynegodd y Cynghorydd Arfon Wyn ei ymddiheuriadau am fod wedi bod yn absennol o sawl cyfarfod diweddar, gan egluro bod ei wraig yn wael iawn ac yn dal i gael trafferth yn dilyn colled diweddar ei chwaer.</p> <p>Estynnodd y Cadeirydd gydymdeimlad â'r Cynghorydd Sir ac amlygodd fod yr holl bwyllgor yn meddwl amdano ef a'i deulu yn ystod y cyfnod anodd hwn.</p>
9.0	Materion ar gyfer y cyfarfod nesaf	Dim materion yn codi ar gyfer y cyfarfod nesaf.
10.0	Dyddiad Cyfarfod nesaf 18/06/25	18/06/25

Cyngor Cymuned Aberffraw 1 Ebrill 2025 – 16 Mai 2025

Symudiad Ariannol

Balans a Drosglwyddwyd ymlaen		6,406.09
Derbyniadau		
Rhent Caeau		
Rhagdaliad	4,000.00	
Incwm Arall	520.00	
		4,520.00
Taliadau		
Cyflogion		
Cost Rhent Caeau		
Torri Glaswellt a Cynnal a Chadw		
Ffi Aelodaeth		
Costau Eraill		
Yswiriant	1,678.67	
		1,678.67
Balans a Gludwyd Ymlaen		9,247.42